

Sygn. akt VIII U 2047/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2018r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Dominika Smyrak

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2018r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy K. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu działalności gospodarczej

na skutek odwołania K. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 31 stycznia 2017r. **nr** (...)

1. zmienia częściowo zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że stwierdza, iż K. P. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej

w okresach: od dnia 3 marca 2008r. do dnia 27 kwietnia 2008r i od dnia 7 maja 2009r. do dnia 30 lipca 2009r.;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz K. P. kwotę 420 zł (czteryście dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 2047/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 31 stycznia 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że K. P. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu m.in. w okresach od 3 marca do 27 kwietnia 2008r. oraz od 7 maja do 30 lipca 2009r.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że K. P. prowadził działalność w formie spółki cywilnej (...) wraz z D. G., który dokonał wykreślenia z ewidencji działalności gospodarczej z dniem 31 lipca 2009r. i został objęty ubezpieczeniem z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od 19 września 2005r. do 30 lipca 2009r. Zasadnym zatem jest uznanie, że do 30 lipca 2009r. K. P. prowadził działalność gospodarczą.

W odwołaniu od decyzji K. P. podniósł, że działalność gospodarczą prowadził tylko do grudnia 2007r., lecz z uwagi na posiadany leasing samochodu ciężarowego nie mógł jej wykreślić z ewidencji działalności gospodarczej. Samochód ciężarowy został od stycznia 2008r. oddany do użytkowania D. Ł., który płacił dalsze raty leasingu. Od tego miesiąca firma (...) nie prowadziła żadnej działalności gospodarczej. Odwołujący złożył również wniosek o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy uniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z 31 maja 2017r. sygn. VIII U 397/17 Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie.

W pisemnych motywach swojego rozstrzygnięcia Sąd wskazał, że zaskarżona decyzja została wydana w oparciu o prawomocną decyzję Dyrektora Narodowego Funduszu Zdrowia w K., w której stwierdzono, że w spornych okresach odwołujący podlegał ubezpieczeniom zdrowotnym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej VIA TRANS. Rozstrzygnięcie to z uwagi na przymiot prawomocności jest dla Sądu wiążące. Nadto Sąd wskazał, że z zawarciem umowy leasingu wiążą się określone obowiązki stron umowy. Wypowiedzenie umowy przed terminem skutkuje dodatkowymi kosztami leasingobiorcy. Okoliczność „utrzymywania” wpisu w ewidencji działalności gospodarczej z uwagi na obowiązującą umowę leasingu jest nadal kontynuacją tej działalności. Nieformalne użyczenie samochodu leasingowego D. Ł. oznacza, że spółka (...) nadal była posiadaczem środka trwałego, w jej imieniu dokonywane były spłaty poszczególnych rat. Sytuacja ta mieści się także w zakresie prowadzonej przez VIA TRANS działalności takiej jak wynajem samochodów ciężarowych z kierowcą, czy pozostała działalność wspomagająca transport ładowy. Wynika to wprost z treści wpisu do ewidencji działalności gospodarczej.

Wyrokiem z 15 maja 2018r. sygn. III AUa 1381/17 Sąd Apelacyjny w Katowicach uchylił zaskarżony wyrok Sądu I instancji i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gliwicach pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu wyroku, odnosząc się do znaczenia decyzji Narodowego Funduszu Zdrowia dla potrzeb rozpoznawanej sprawy Sąd ten stwierdził, że w cywilnym postępowaniu sądowym w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym strona ma pełne prawo dowodzić swoich racji wszelkimi dowodami przewidzianymi przepisami kodeksu postępowania cywilnego, a roszczenie o ustalenie w tym zakresie nie jest ograniczone i limitowane upływem czasu. Ewentualne korzystne dla strony rozstrzygnięcie może stanowić natomiast podstawę dla organu administracyjnego do wdrożenia procedury w trybie nadzwyczajnych środków odwoławczych. Dalej, Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd I instancji oparł się na materiale dowodowym zgromadzonym przez organ rentowy, nie korzystając ze środków dowodowych zaoferowanych przez odwołującego, co spowodowało luki w materiale dowodowym i ostatecznie nie doprowadziło do rozstrzygnięcia istoty sporu. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny polecił,

aby Sąd Okręgowy poczynił ustalenia zmierzające do wykazania, czy w kwestionowanym zakresie odwołujący podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. W tym celu Sąd I instancji skorzysta ze środków dowodowych zawnioskowanych przez strony, ewentualnie z dalszych wniosków zaoferowanych w toku ponownego postępowania przez Sądem. Koniecznym nadto będzie zwrócenie się do Narodowego Funduszu Zdrowia

w K. o nadesłanie kompletnych akt postępowania w zakresie ustaleń poczynionych odnośnie objęcia odwołującego ubezpieczeniem zdrowotnym skutkujących wydaniem decyzji z 30 lipca 2009r. i dalszych działań organu po tej dacie.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

odwołujący K. P. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej (...) wraz z D. G. od 19 września 2005r. w oparciu o wpis nr (...). Rodzaj działalności określono m.in. jako: transport drogowy towarów pojazdami specjalizowanymi i uniwersalnymi, wynajem samochodów ciężarowych z kierowcą, pozostała działalność wspomagająca transport lądowy.

Prawomocną decyzją z dnia 30 lipca 2009r. Dyrektor Narodowego Funduszu Zdrowia w K. stwierdził objęcie obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym odwołującego z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej w formie spółki cywilnej (...) od 19 września 2005r. do nadal. W piśmie z 2 sierpnia 2016r. poinformował odwołującego o braku możliwości wzruszenia decyzji, z uwagi na upływ 5 lat od daty jej wydania.

Decyzja ta została wydana w rozpoznaniu wniosku organu rentowego z maja 2009r., do którego organ ten załączył informację Urzędu Miejskiego w G. dotyczącą daty rozpoczęcia działalności gospodarczej przez K. P. i D. G., rodzaju prowadzonej działalności oraz potwierdzenie tego (...) z 14 kwietnia 2009r., że D. G. zgłosił zawieszenie prowadzonej działalności na okres od 25 lutego 2009r. do 24 lutego 2011r. W aktach NFZ znajduje się również zaświadczenie Urzędu Miejskiego w G. z 26 maja 2009r., że odwołujący K. P. nie zgłaszał zawieszenia działalności gospodarczej oraz niepodjęta przez odwołującego korespondencja.

W trakcie działalności spółki (...) wspólnicy zawarli umowę leasingu samochodu ciężarowego. Był to jedyny samochód spółki. W grudniu 2007r. odwołujący i D. G. zakończyli świadczenie usług i przekazali samochód D. Ł., który płacił dalsze raty leasingu bezpośrednio do firmy leasingowej, na co firma ta wyraziła zgodę. W związku z tym przekazaniem D. Ł. nie udzielił odwołującemu i jego wspólnikowi żadnej gratyfikacji. D. Ł. przejął wraz z samochodem także jedynego pracownika spółki (...) – ojca odwołującego, który pracował jako kierowca. D. Ł. prowadzi własną działalność gospodarczą pod nazwą L..

Spółka odwołującego VIA TRANS była podwykonawcą firmy spedycyjnej V. B. w Ł., która nie wywiązywała się z zobowiązań, była nierzetelna, wadliwie naliczała świadczenie albo wcale ich nie płaciła. Stąd prowadzenie działalności przez odwołującego i D. G. stało się nieopłacalne i zdecydowali się oni o jej zakończeniu faktycznie z końcem grudnia 2007r.

/ dowód z: akt organu rentowego, akt NFZ, zeznań ś wiadków D. G. i D. Ł., zeznań odwołującego/

Sąd zważył, co następuje:

odwołanie K. P. zasługuje na uwzględnienie.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym, regulują przepisy ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017r., poz.1778 ze zm.).

Zgodnie z art. 1 ustawy ubezpieczenia społeczne obejmują ubezpieczenie emerytalne, ubezpieczenia rentowe i ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 5 i art. 12 ust. 1 ustawy, osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące podlegają (z zastrzeżeniem art. 8 i 9) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Zgodnie z treścią art. 13 pkt. 4 ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do

dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

W art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy wskazano, iż za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą uważa się osobę prowadzącą tę działalność na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Art. 2 ustawy z 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j.: Dz. U.

z 2016 r. poz. 1829) definiuje działalność gospodarczą, jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności (por. wyroki Sądu Najwyższego z 25 listopada 2005r. I UK 80/05, z 14 września 2007r. III UK 35/07), przy czym samo podjęcie prowadzenia działalności gospodarczej jest ujmowane szeroko. Prowadzenie działalności gospodarczej obejmuje nie tylko faktyczne wykonywanie czynności należących do zakresu tej działalności, lecz także czynności zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych, np. poszukiwanie klientów, załatwianie spraw urzędowych.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznania niniejszej sprawy w pierwszej kolejności należy stwierdzić, że decyzja Dyrektora Narodowego Funduszu Zdrowia obejmująca obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym jest wiążąca dla organu rentowego tylko w zakresie wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne, nie wiąże jednak tego organu, ani też Sądu w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym już chociażby z tego względu, że dotyczy ona innych stron. Ponadto – jak wskazał Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku – w cywilnym postępowaniu sądowym w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym nie istnieją ograniczenia dowodowe, a zatem strona może dochodzić swoich racji wszelkimi dowodami przewidzianymi przepisami kodeksu postępowania cywilnego. Decyzja administracyjna jest dokumentem urzędowym i jako taka stanowi dowód w sprawie i podlega ocenie jak każdy inny środek dowodowy. Stąd w toku postępowania cywilnego strona może dochodzić ustaleń odmiennych anieli wynikające z dokumentów. Wypada w tym miejscu tylko dodać, że decyzja Dyrektora NFZ została wydana na wniosek organu rentowego i podstawą jej wydania były wyłącznie dokumenty z ewidencji działalności gospodarczej i nieodebrana przez odwołującego korespondencja. W aktach NFZ brak jest jakichkolwiek innych dowodów dotyczących prowadzonej przez odwołującego działalności.

Oceniając całokształt zgromadzonego materiału dowodowego Sąd stwierdził, że w okresach spornych od 3 marca 2008r. do 27 kwietnia 2008r. i od 7 maja 2009r. do 30 lipca 2009r. odwołujący K. P. rzeczywiście nie prowadził działalności gospodarczej w postaci spółki cywilnej (...).

Z ustaleń stanu faktycznego sprawy wynika jednoznacznie, że w/w spółka faktycznie działała do końca grudnia 2007r., gdy następnie – wobec nierentowności działalności – wspólnicy zdecydowali się o jej zakończeniu i przekazali jedyny samochód ciężarowy będący w ich posiadaniu D. Ł. wraz z jedynym pracownikiem spółki – ojcem odwołującego. W takiej sytuacji (niezależnie od tego czy do przekazania samochodu doszło w drodze cesji leasingu, jak twierdzili obecnie zeznający, czy nieodpłatnego użyczenia - z uwagi na upływ czasu brak jest dokumentacji w tym zakresie), spółka nie dysponowała już środkiem trwałym, który pozwoliłby na kontynuowanie jej działalności i realizację celów spółki, która została zawiązana dla prowadzenia działalności transportowej. Z zeznań odwołującego i słuchanych w sprawie świadków wynika zgodnie, że D. Ł., który nabył pojazd dla potrzeb własnej firmy samodzielnie spłacał raty leasingowe i w związku z przejęciem samochodu, nie udzielił żadnej gratyfikacji finansowej odwołującemu i jego współnikowi.

Skoro odwołujący w okresach objętych sporem rzeczywiście nie prowadził działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (zarobkowej, wykonywanej w sposób ciągły i zorganizowany), to brak podstaw do objęcia go w tym czasie obowiązkowymi ubezpieczeniami jak w decyzji zaskarżonej, o czym Sąd orzekł w pkt 1 wyroku na mocy art. 477¹⁴ §2 k.p.c. zmieniając częściowo tę decyzję.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz §9 ust.2 i §10 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r., poz.1800) zasądając na rzecz odwołującego łączną kwotę 420 zł według wyliczenia 180 zł + 240 zł, to jest koszty zastępstwa za prowadzenie sprawy kolejno przed sądem pierwszej instancji i sądem apelacyjnym.

(-) SSO Grzegorz Tyrka